

REDACȚIUNEA,
Administrația și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Brisori neînfricate nu se pri-
mesc. — Manuscrisurile nu se
retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrația în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ȘTIINȚĂ:
la Viena la N. Dukas Nachf.,
Nr. Angenfeld & Emmerich Los-
ner, Heinrich Schalek, A. Op-
pelik Nocht, Anton Oppelk,
la Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII Erzsebet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garanțată pe o colonă
10 bani pentru o publicare. —
Publicări mai dese după cari-
tă și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

„GAZETA“ iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 3 franci.
Se primumeră la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nii colectorii.
Abonamentul pentru BRAGA
Administrația, Piața Mare,
Târgul Inului Nr. 30, etajul
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe 6 luni 12 cor., pe
trei luni 6 corono. — Un exemplar
10 bani. — Așteptă abonamentele
cât și inserțiile sunt a se
plăti înainte.

Nr. 59.

Brașov, Joi 14 (27) Martie.

1902.

Marele atentat dela 1879.

Am apreciat erii în general im-
portanța desastroasă, ce a avut-o răpo-
satul ministru-președinte Col. Tisza
pentru dezvoltarea lucrurilor în Ar-
deal și Țera ungherească în cei 25 de
ani din urmă.

Astăzi vom face o reprivire asu-
pra fatalei influințe, ce a exercitat-o
acest bărbat politic maghiar cu scop
de-a paraliza dispozițiile mai fa-
vorabile, cuprinse în legile dela 1868
cu privire la naționalitățile nema-
ghiare, în deosebire vom resuscita în
memoria cetitorilor acțiunea lui pen-
tru zădărnicierea legii naționalități-
lor. (Art. de lege XLIV din 1868).

Ca șef al opoziției, deja la 1868,
când cu aducerea legii naționalități-
ților, Coloman Tisza a înmărit mult
ca concesionile, ce avea se le facă
acesta popoarelor nemaghiare cu pri-
vire la dreptul lor de limbă, se fie
reduse până la un minim ridicol și
se fie cuprinse în lege atâtea clau-
sule și condițiuni, ca ușite pentru a
pute da loc orii cărei volnicii a căm-
nitorilor.

Sub regimul tiszaișt s'a creat
sistemul acela, care tindea nu nu-
mai a ignora și călca acea lege, dăr
a face executarea ei chiar imposibilă
prin aducerea de nouă legi și ordon-
nanțe, ce erau îndreptate direct con-
tra ei.

Deja din momentul când, ajun-
gând la putere, Tisza a amenințat
naționalitățile, că „le va zdrobi“, el
a părăsit cu totul direcțiunea poli-
tică mai precaută și mai conciliantă
a sistemului deakist și a împins ear-
nul statului pe cărarea opusă a vol-
niciei și a violenței, a esclivismu-
lui național și a despotismului de
rassă.

Patru ani după venirea sa la
putere amenințările au făcut loc ce-
lui mai îndrăzneț atentat, ce l'a în-
dreptat Tisza în unire cu colegul său,
ministrul instrucțiunii publice Tre-

fort, contra vieții naționale a Ro-
mânilor, Slavilor și Germanilor din
acest stat.

În totă tăcerea, acești doi au
pregătit atentatul, scotând de-odată
la ivelă un proiect de lege pentru
introducerea obligătoare a limbii
maghiare în școlile populare.

Până se se trezesc lumea, acest
proiect de lege a și fost prezentat
camerei deputaților. Și aici marele
șovinist dela cârmă și-a dovedit stră-
lucit tactica sa viclenă. El se afla
tocmai pe acel timp în incurcătura
cu cestiunea bosniacă. Opoziția ma-
ghiară din dietă îi făcea multă bă-
tae de cap. Atunci s'a gândit să
omore două musce cu o singură lo-
vitură și a întrebuintat momentul pen-
tru-ca, aruncând șovinismului-mons-
tru, pe care l'a crescut și hrănit el,
ciolanul maghiarisării școlilor, să-l
facă a-se mai înblândi și a mai slăbi
din opoziția, în afacerea bosniacă,
aducând pe de altă parte mari elogii
ministrului președinte pentru „cuce-
rirea, ce a făcut-o în interesul ma-
ghiarismului“.

Atunci s'a mai întâmplat încă
ceva caracteristic. Ca să ațite și mai
tare șovinismul și meritul său se
apară și mai mare, nu s'a opus, ba a
închis un ochi, când archiereii noștri
români au fost îndemnați de a lua
poziția contra amintitului proiect de
lege și de a merge să facă repre-
sentatiuni la Majestatea Sa.

Acum abia înțelesă Maghiarii
ațitați, că nu e lucru puțin, ce vră
Tisza. De nu se făcea opoziție din
partea Episcopilor români, „meritul
patriotic“ al lui Tisza nu eșia mai
de loc în relief.

Nu vom nici-decum să dăcem,
că Archiereii noștri și reprezentanțele
superiore ale bisericilor noastre nu
ar fi făcut acel pas din convingerea
proprie asupra grăznicului pericol,
ce amenința școlile și naționalitatea
română. Chiar organul nostru a fost
acela, care a dat alarmă mai întâiu

în luna lui Ianuarie 1879 și a ce-
rut dela Archierei să întrevină la
capul statului.

Totuși a trebuit să bată la ochi
atunci, că un diar oficios austriac
din capitala Moraviei, „Morawska-
Orlice“, a aflat mult mai curând de-
cât noi despre pasul intenționat de
Archiereii noștri.

După noi, la 1879 trebuia să se
ridice ca un singur om toate națiu-
nile nemaghiare și să protesteze ca
să răsune țera. Dănu erau pregătite
pentru asemenea acțiune și partidul
nostru abia după doi ani (1881) s'a
închiegat.

Ce-a fost și ce este legea dela
1879 nu mai e ađi secret pentru
nimeni.

Forțe mulți însă, deși ved pe
copilașii lor chinându-se cu limba
maghiară, pe când ei încă n'au con-
cepte clare nici din propria lor limbă
maternă, nu știu că acea lege a dat
lovitura de mărte legii naționalități-
lor, că a scos, cum am dăce, tot sufletul,
ce mai era în ea.

Nu știu, că prin impunerea for-
țată a limbii maghiare în școlile
noștre elementare, s'a nimicit prin-
cipiul, că Românul, Slovacul, Sa-
sul etc. pot trăi în acest stat și fără
limba maghiară, decât nu aspiră a fi
funcționari la stat sau în sferele su-
periore administrative din comitate;
nu știu, că în locul acestui principiu
s'a stabilit principiul forței brutale,
după care, ca să potă trăi și ca să
se potă bucura de drepturi în acest
stat, fie-care cetățen fără deosebire de
naționalitate se fie dator a învăța limba
maghiară.

Din acest moment s'a ridicat
stindardul „statului național ma-
ghiar“ și Coloman Tisza a fost ste-
garul, care odată ghiața spartă, a
pregătit cu Trefort, tot așa de vi-
clen ca și el, șirul de legi și de mē-
surii de maghiarisare, sub care ge-
mem ađi cu toții.

Sașii despre Tisza. Diarul „S. D.
T.“ din Sibiu, vorbind la loc de frunte
despre defunctul Coloman Tisza, dăce
între altele: „Lipsa de scrupule în alege-
rea mijloacelor, exploatarea brutală a pu-
terii, étă caracteristica politiceii Tiszaiște.
El a răscumpărat ordinea în visteria sta-
tului cu sarcine enorme impuse comunelor,
cu potențarea impozitelor până la un grad
insuportabil, ér funcționarea exactă a ma-
șinării statului cu oprimarea autonomiei
municipale și locale. Pentru-ca să asigure
omnipotența guvernului, a tolerat corrup-
țiunea, numai decât putea să creeze instru-
mente servile și în sfârșit pentru a obține
unitatea națională a statului, a căleat în
picior drepturile imprescriptibile ale ce-
tățenilor nemaghiari. Noi Sașii, în adevăr,
dintre toți locuitorii patriei avem cele
mai puține motive de a vërșă vr'o lacri-
mă după bărbatul, al cărui corp zace pe
catafalc. Timpurile grele, pline de sufe-
rințe și de lupte de la 1876 și până la
adunarea sășescă de la 1890, care numai
după căderea lui s'a putut ține, avem a
le mulțumi numai lui. Recunoșcerea indi-
vidualității noastre politice, bine întemeiată
prin istoria de multe secole, înzadar am
așteptat-o și pretins-o de la el. Cu sânge
rece și adesea cu ironie mușcătoare a des-
considerat cele mai îndreptățite dorințe
ale noastre. Și în sentimentul, că stăm în
fața mormântului unui dușman neîmpăcat,
sunt părtașe și celelalte naționalități ne-
maghiare din Ungaria. Coloman Tisza a
fost acela, care a deslănțuit în bună parte
șovinismul, ce domnesce ađi.“

Crisă ministerială în Austria.

O știre telegrafică din Graț spune, că
poziția ministrului polon Pientak e sgu-
dă în cabinet din cauza atitudinii, ce a
manifestat-o în cestiunea gimnasiunii slo-
ven din Cilli. Se știe, că Pientak încă a
votat în contra propunerii lui Stürgkh.

Călătoria lui Bülow în Italia.

Cancelarul german contele de Bülow a
sosit alaltăeri în Veneția. Înainte de-a
pleca din Berlin, Bülow s'a întreținut mult

FOLETONUL „GAZ. TRANS.“

Impresii și amintiri.

XII.

La nord-ost de sat este un deal, pe
care fie-care Letcan trebuie să-l urce
odată, după mărte. Aici este „satul mor-
ților“ său „chemecheul“, care parcă ve-
ghează dela înălțimea de 209 m. de-asupra
nivelului mării, peste satul din vale, a
cărui înălțime la „mora din luncă“ de pe
Someș nu este, decât de 197 m.

Fiind-că e vorba de înălțimi, trebuie
să remarc, că în împrejurimile noastre cel
mai înalt deal este „Prisnelul“, din sus
de satul Valea rea (unguresce: „Diospa-
taka“). Prisnelul este la o înălțime de
668 m. și din vârful lui se dăce, că se
vede, când e timpul senin, până la Săt-
măriș cu ochii liberi, ér cu ochian chiar
până la Dobrișin.

Locuitorii din Valea rea, Purcăreți,
Oaraiș sunt numiți „delurenii“, pe când

Letca, Lemniul, Cuciuatul se dăce, că
sunt „pe șes“.

Delurenii vin adesea-orii cu „tarul“
de-a umăr la mărte la noi, ér după seceriș
veniau mai înainte câte cu o mișcă-două
de grâu, să-l schimbe pe mălaiu. Căci la
noi până mai înainte de două-șeci de ani
nu se sēmna grâu, ci numai săcară și
mălaiu. De aceea schimbul cu „delurenii“
ne venia bine la socotela și nouă, le ve-
nia bine și lor, căci mălaiul lor li-se cam
„ciunta“ prin lumie, ér grăul nu e așa de
cu spor, ca mălaiul.

Cel dintăiu, care a sēmnat la noi
grâu a fost vărul, protopopol, dăr la înce-
put îl mâncau de jumătate vrăbiile, cu
tote „ciuhele“ și cu totă ceta de copii,
carî umblau în jurul holdei, făcând sgo-
mot și gălgăie.

Astăzi mai nimeni nu este în sat,
care să nu semene și grâu.

Nu mai începutul este greu și ași
crede, că s'ar pute face odată începutul
și cu plantarea de viță de vie, căci până
acuma nu este în tot hotarul, decât via
lui „Ionu preutesei“, de sub dealul golaș
de cătră Lemniu. Din acesta însă, mi-se

pare, că Dumitru lui Ionu preutesei, actua-
lul proprietar al vieii, nu parvine nici-
odată să stăcă măcar „o ferie“ de vin,
de ore-ce mai toți strugurii îi mănăcă
paserile. Decă însă s'ar planta cōsta de
cătră Lemniu în totă lungimea ei cu viță,
ar avé ce mănca și passerile și s'ar puté
stăce și vin în belșug, fiind-că poziția
cōstei e în fața sōrelui și făcută parcă
anume pentru podgorie.

Ar trebui să facă cineva începutul
în privința acesta, ca să fie în sat vin
pentru sf. slujbă și pentru câte o dă de
sărbătoare și să nu ne „ciufulescă“ Sălă-
genii, când aducem dela ei câte-va „ferii“
pentru vr'o nuntă, că noi Chiorenii n'a-
vem, decât „vin de porumbrele“.

În lipsa vinului, ómenii la botezuri,
la nunți, la înmormântări, la clăci, la orii-ce
fel de ospete, în fine, nu béu, decât „ho-
rincă“, ard-o-ar focul, adecă curată otravă.

Nu e așa de mult, de când pentru
sf. botez nu se obicinuia a-se plăti preo-
tului nimica. Nănașa însă aducea „o fele“
de horincă, pe care o beau împreună
preotul, diacul, fătul, nănașul său nănaș,
în sfârșit toți căți erau de față. Cu venirea

generației nouă de preoți, obiceiul acesta
condamnabil, care de alt-fel era răspândit
în mai multe părți în „țera porumbrele-
lor“ a început a întra în desvetudine.

În ce privesce agricultura, locuitorii
părților acestora ar fi avisați a face agri-
cultură rațională intensivă, cu tōte acce-
sorile ei, și atunci ar puté ajunge la în-
florire mai mare. Nu sunt aderentul teo-
riei lui Malthus despre înmulțirea în pro-
gresiuni geometrice a populației, care
teorie s'a dovedit de alt-fel a fi falsă, dăr
ce se facă populația dintr'un sat, care în
150 ani s'a întreit, cu un hotar de 1600
de jughere catastrale, din care aprōpe ju-
mătate proprietatea unor „grofi“? Acești
grofi aveau pădurea „Dumbrava“ și „Run-
curii“, pe care au tăiat-o, ér pe locurile
tăiate ađi nu e voie să între picior de
vită, așa că bieții Letcanii sunt ajunși
aprōpe la desperare din pricina acesta și
amendele plățite pentru contravențiile
silvice sunt fără număr.

* *

Să ne întorcem însă la „chemecheul“,
căci am ađit o întâmplare caraghiosă în

cu ambasadorul francez și englez și cu membrii guvernului german. Ministrul italian de externe *Prinetti* încă a plecat în Italia superioară, unde se va întâlni cu Bülow. Cu ocazia acelei întâlniri se va vorbi despre înnoirea triplei alianțe.

Președintele republicii franceze la Petersburg. Ministrul francez de externe Delcassé a prezentat ieri în cameră un proiect de lege, prin care guvernul cere acordarea unui credit de 500,000 fr. pentru acoperirea cheltuielilor vizitei președintelui la Petersburg. Ministrul a invocat scrisoarea Țarului Nicolae, în care fi spune președintelui să vină a se convinge în persoană despre sentimentele poporului rusesc față de Franța. Camera a primit proiectul fără discuție cu 469 voturi contra 32.

Două congrese studențesci. „Corda Fratres”, asociațiunea internațională a studenților universitari, va avea anul acesta două congrese: unul la Roma în zilele de 2, 3, 4, 5 și 6 Aprilie, și altul la Budapesta în Septembrie. În congresul dela Roma se va pregăti materialul pentru congresul din Budapesta.

Diarele din România spun, că comitetul central al Ligei culturale și comitetul secțiunii București s'au întrunit în localul Ligei pentru a avisa la isvórele necesare, ca cauza românească să fie bine reprezentată la congresul internațional studențesc din Budapesta. În acest scop s'au pus în legătură cu fruntașii studențimei din București, trimițând o delegație la Roma în scopul de-a fraterniza cu studenții italieni.

— Foile ungurești din Budapesta sunt rău cătrănite, pentru-că tinerimea universitară română din București au ținut zilele trecute o adunare, în care a hotărât să protesteze în contra atitudinii manifestate în dieta ungară față de studenții români. Tot-odată au adresat deputatului Dr. N. Șerban o telegramă, în care îi mulțumesc pentru-că a apărut tinerimea universitară română din Budapesta în favoarea neînțelegerii, ce i-s'a adus în parlament.

Negocierii de pace în Africa de-Sud.

Am semnalat deja ieri, că membrii guvernului provisor din Transvaal: *Schalk-Burgher*, *Reitz*, *Mayer*, *Lucas* și *Krogh* au vizitat pe *Kitchener* lângă Pretoria și au convorbit mult timp cu el.

Nu se știe cu absolută siguranță, care este substratul convorbirilor de lângă Pretoria, se știe însă atât, că membrii guvernului transvaalian au plecat imediat în Oranje. Se pretinde, că ținta acestor vizite ar fi sfătuiră cu *Dewett* și *Delarey* asupra condițiilor de pace.

În Londra a produs senzație știrea aceasta. Nu-și poate însă nimeni explica, ce i-a îndemnat pe membrii guvernului provisor bur, ca de bună-voie să inițieze tratări cu *Kitchener*. O telegramă spune, că *Schalk-Burgher* și soții au fost siliți să facă acesta, căci altfel, impresurați și strimtorăți de Englezii, ar fi căduți în captivitate. În urma acesta membrii guvernului transvaalian au trimis Vineria trecută noaptea un curier la colonelul englez *Park* în Balmoral, vestindu-l, că ar voi să mergă la *Kitchener* în Pretoria. Curierul a sosit Sâmbătă dimineața în Balmoral și după-ace s'a reîntors cu știri favorabile pentru Buri, membrii guvernului au călătorit îndată cu tren separat spre Pretoria. La gară fi aștepta trăsura lui *Kitchener*. Mergând la cartierul suprem al lui *Kitchener* s'au deschis îndată consultările, cari au durat 4½ ore.

Se dice, că *Schalk-Burgher* a procedat de bună-voie, ba sunt știri, cari accentuează, că guvernul bur s'a dus la *Kitchener* în urma îndemnată guvernului englez, fiind-că acesta vrând să recompenseze marimozitatea lui *Delarey*, a propus Burilor condițiile de pace din Martie 1901, ca pe baza acestora să se trateze de pace.

Imprejurarea, că *Botha* nu se află între cei cari s'au dus la Pretoria, se explică în sensul, că numai despre supunerea unei părți a Burilor poate fi vorba, decât *Schalk-Burgher* ar primi condițiile engleze. De altfel e mare întrebare, că, afară de *Botha*, ce vor dice *Dewett* și *Delarey*, căci până când acești trei generali burii nu vor desarma, pace în Africa de-Sud n'are să fie.

O telegramă din Haga spune, că *Krüger* a primit cu mult pesimism știrea despre călătoria membrilor guvernului bur la Pretoria. *Krüger* declară, că fără de independență absolută nu poate fi vorba de pace.

SCIRILE DILEI.

— 13 (26) Martie.

Academia Română Ni-se scrie din București, că Academia Română și-a deschis sesiunea generală ieri Marți, 12 (25) Martie, sub prezidiul vice-președintelui *Iacob Negruzzi*. Dintre membrii dela noi au luat parte numai d-nii Dr. At. M. *Marienescu* și *Iosif Vulcan*. D-nii *Florian Porcius*, *Ion cav. de Pușcariu* și episcopul *Nicolae Popa* și-au scusat absența prin bătrânețe și bălă. Primul act al sesiunii a fost trimiterea unei depeșe de condolență reginei la mórtea mamei sale. Apoi s'a citit raportul general al secretarului.

Loubet și împăratul Wilhelm. Publicistul *Cheradame* scrie în revista „*Voie Națională*”, că în drum spre Petersburg președintele *Loubet* va avea o întâlnire cu îm-

păratul *Wilhelm* într'un port german. Propunerea ar fi făcut-o însuși împăratul *Wilhelm* și întâlnirea acesta ar fi primul pas al împăcării germano-franceze.

Congresul național bisericesc sârbesc. Din *Carloviț* se anunță, că patriarhul *Branković* a propus coronei, ca congresul național bisericesc să fie convocat pe ziua de 8 Iulie. Patriarhul speră, că propunerea lui va fi primită și congresul se va convoca.

Congresul diariștilor slavii. Din *Agram* se vestesc, că congresul diariștilor slavii, ce era să se țină la *Pascile* apusene în *Laibach*, capitala Slovenilor, s'a amânat pe sărbătorile *Rosalilor* a. c. La congresul din est an vor participa numeroși diariști ruși.

Colonelul rus trădător. „*Petit Parisien*”, organul ministrului francez *Dupuy*, scrie că colonelul rus *Grimm* n'a tradat numai secrete militare rusești, ci a comunicat Germaniei și datele privitoare la cooperarea în cas de război a armatei rusești cu armata franceză. Numita fôie adaugă, că colonelul *Faurie*, comandantul secției a doua din statul major, a conlucrat mult, prin datele ce le avea, la descoperirea trădării. El a comunicat guvernului rusesc, că *Grimm* a dat spionilor străini documente veritabile, ér nu false, precum ar fi trebuit.

Principele moștenitor român și metropolitul Moldovei. În cursul audienței ce a avut la A. S. R. Principele *Ferdinand*, I. P. S. Sa Metropolitul *Partenie* al Moldovei a emis ideea, că moștenitorul tronului să viziteze cât mai mult țera, pentru a cunoaște nevoile și păsurile ei. Alteța Sa Regală a primit cu mulțumire acest sfat și a promis, să-l pună în aplicare, printr'o serie de vizite și excursiuni, pe care le va întreprinde în cursul verei acesteia.

Biblioteca Academiei Române. Conform raportului făcut de directorul Academiei, în luna Februarie biblioteca Academiei a fost cercetată de 565 cetitori, cari au consultat (cetit) 1947 volume (dintre cari 49 volume au fost împrumutate spre a fi cetite acasă) cărți tipărite, 94 manuscrise și 2106 documente. — În sala de lucru a bibliotecii se aflau în luna Februarie 1693 cărți, 35 reviste române și 47 străine. Sporul în luna Februarie a fost 145 volume și broșuri și 138 reviste române (trimise din partea editorilor în urmarea obligămintului impus prin legea dela 1 April 1885), în dar ori schimb 129 volume și broșuri, 1 atlas, 3 volume manuscrise și 2407 documente, ér cumpărate: 10 volume și 89 reviste străine.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat: dela „*Delunata*”, cassă de economii în Bucium 15 cor. —

Primescă onorații donatori cele mai vă mulțămite. — *Direcțiunea școlilor medii gr. or. române din Brașov.*

Contra ilustratorilor necuviincioși. Ministrul de finanțe a dat o circulară către toate direcțiunile financiare, în cari se ordonază a avisa pe tutungii din cercul direcțiunii, să nu țină de vânzare ilustrate necuviincioși. Tutungii, cari vor fi condamnați pentru asemenea contravenție, își vor pierde dreptul de a mai vinde tutun.

Transferare. D-l *Damian Dragoescu* director de finanțe și consilier regesc a fost transferat dela direcția finanțelor din Cinci-biserici (Pécs) în aceeași calitate la cea din Timișoara.

O nouă enciclică. Leo XIII va publica în curând o nouă enciclică, care va avea de obiect a demonstra necesitatea religioasă pentru totă societatea și pentru adevăratul progres social. Această enciclică va apare de-odată în text latin, francez și italian.

În contra corsetului. La Ateneu în asistența unui public numeros, d-na Dr. *Kaminsky* și-a dezvoltat conferința despre îmbrăcăminte femeiească. D-sa a vorbit despre inconveniențele corsetului. Arată de-saștrul, ce el produce sănătății; cum prin presarea organelor alăptarea pierde înțelul de înțelul, din care motiv majoritatea femeilor se ved nevoite a încredința nutrirea pruncilor lor, doicilor séu biberonului. Probază diformitatea corpului obicinuit cu corsetul și crede, că cel mai bun sistem atât din punctul de vedere igienic, cât și estetic, ar fi decât d-nele s'ar obicinui a purta un pieptar decoltat, care să se încheie cu nasturi în dreptul pieptului. Mai vorbește de rólul obiceiului de a se purta ghețe strînte; de jartiere, care oprind circulația normală a sângelui produc de multe-ori bôla numită varice. Conferențiară sfârșesc prin a critica portul rochiilor actuale, care nu contribuie la alt-ceva, decât la diformarea frumsetei naturale a corpului femeesc, producând adesea-ori perturbații în întregul organism și boli cronice. Din punct de vedere igienic, practic și estetic, d-sa recomandă costumele naționale. Conferențiară a fost des aplaudată.

Prințul Mirko de Muntenegru cu logodnica sa, d-ra *Constantinovic*, au anunțat, că vor merge în cursul verei acesteia la Sinaia, pentru a petrece cât-va timp acolo. Se știe, că anul trecut, familia *Constantinovic* a făcut o stagiune, în această localitate. Logodnica principelui, d-șora *Constantinovic*, a fost cu această ocazie obiectul unui mare curent de simpatie și a fost distinsă de însăși M. S. Regina *Elisabeta*.

Turburări sângerose în Odessa. O revoltă sângeră a izbucnit în Odessa și împrejurimile sale. Mii de lucrători, ajutați de studenți, au eșit în stradă, ripos-

legătură cu el, care merită să fie povestită.

Era pe vremea mișcării naționale memorandiste.

Din Letca s'a dus și vărul *Vasile*, căruia pe unguerie îi mai dice și „*Lați*”, cu memorandumul la Viena.

Comuna noastră fû scrisă în cartea neagră și luată la ochi.

De aici are să pornescă „*revoluția*”, diceau cei-ce nu cunosc blândul și răbdătorul nostru popor.

Intr'o zi „*birău*” a chemat pe toți gospodarii din sat la „*chemecheu*”. Venise poruncă, să se îngrădescă acest loc și „*birău*”, pentru a împărți munca îngrăditului între săteni, i-a chemat acolo.

S'a întâmplat, că în acea zi a fost și o înmormântare. Numărul poporului care a dat ultimele onoruri defunctului, era mare. Și s'au cântat cântece de jale și vărul a ținut, după obicei, o cuvântare funebră și poporul eșise cu prapor, cum este datina la înmormântări.

Jos în vale, față în față cu cimitirul, unde era mai 'nainte „*balta Pintii*”, ađi este gara.

Șeful gării, un iudov, venit cine știe de unde, vedând mulțimea de popor pe deal, cu prapor și cu cântece și cu „*discursuri*” — și-a dis: *Etă Români* s'au adunat, să jure, că vor porni războiul de exterminare contra Ungurilor. *Etă „steagurile*”, ađi „*cântecele războinice*” (!), ađi discursul, în care poporul se îndemna la revoluție. Patria este în pericol!

Despre tóte acestea, vrednicul pădător nu numai a liniei ferate, ci și al ideei de stat, a făcut raport telegrafic la reședința cercului: „*Români din Letca* pornesc la noaptea spre *Ileanda* și vor pustii cu fer și foc, tot ce vor găsi contrar în drumul lor”.

Din *Ileanda* au fugit tóte damele funcționarilor la *Deși*, ér spre *Letca* a plecat imediat o cétă de gendarmi.

Se înserase. Ómenii, oboșiți de munca câmpului, se întorceau acasă. Pe vatră s'a aprins focul și fie-care își gătea de cină. Femeile veniau cu „*sustariul*” plin dela vaci și pe masă aburia „*tocana*”, peste care harnica gospodină a turnat laptele dulce. Apoi s'au dus la culcate. Focurile s'au stins, ér în sat nu se mai

ađia alt șgomot, decât țifitul câte unui „*greluș*”, lătratul cânilor și sunetul câte unei „*drónge*” (talange) de vacă.

În acest timp însă, gendarmii impresuraseră satul. Tiptil, tiptil, să nu fie observați, au tras un cordon împrejurul „*dușmanului*” și așteptau cu inima strânsă semnalul de plecare al războinicilor *Letcani*. Are să fie un cumplit măcel.

După așteptare zădarnică de câte-va ore, comandantul gendarmilor s'a dus la „*birău*”, să-l interpeleze, cum de *Letcanii* nu pornesc cu cöse și cu topóre spre *Ileanda*? Acuma, ce o să salveze ei, decât nimic nu este amenințat?

Nu scim, ce răspuns le-o fi dat „*birău*”, un Român cinstit, care de mulți ani era în fruntea comunei, și care ar fi avut atâta trecere pe lângă săteni, ca să-i desmintă dela vre-o întreprindere nesocotită, presupunând, că ar fi avut de gând să facă ceva—destul, că gendarmii s'au întors înapoi rușinați.

Nu știu nici ce i-s'a întâmplat denunțiantului *gogoman*, care necunoscând obiceiurile poporului român, a tras pe

sfóră autoritățile într'un mod atât de nedemn, făcându-le să pornescă în tóată serioșitatea împotriva „*morilor de vânt*”.

Îmi aduc aminte de un cas analog, pe care l'am cetit unde-va într'o scriere de-a lui *Barițiu* și unde se spunea, că Ungurii din *Cluși* au tras clopotele într'o dungă la 1848, fiind-că un păzitor pus într'un turn să privegheze asupra împrejurimilor, a anunțat, că se apropie o cétă mare de Români, cari, îmbracați în sumene negre, vin în contra *Clușului*.

Și intrase frică mare în inimile *Clușenilor* și se pregăteau la rezistență crâncenă contra Românilor.

Când colo, ce era?... ..O ciurdă de bivoli!...

* * *

M'am întins cu vorba, și am umplut locul, ce mi-s'a acordat la foiletonul de astăzi. Cetitorii vor bine-voi a mă ierta, că fapta frumoasă și eroică a lui *Costanu Anei* lui *Filip* nu o pot povesti acum și sunt nevoit a-o lăsa pe rëndul viitor, decât Dumnezeu ne va da sănătate.

Delaletea.

And cu violență la intervenția autorităților și a armatei. Au căzut mulți răniți din ambele părți. Motivul acestei revolte e necunoscut persoanei care a adus vestea; se știe cu siguranță că această agitație e în legătură cu revolta din Petersburg. În Odesa ca și la Petersburg, manifestații au desfășurat steguri roșii. Fărte mulți studenți și muncitori au fost arestați. Un student, isbutind să se apropie de guvernatorul Odessei, l'a lovit. Vinovatul a fost pus în fiare, nesciindu-se încă ce s'ar fi așteptat. Cele mai întinse măsuri de pază au fost luate de poliție și armată. Mai multe zile și nopți de arândul străzilor și centrele amenințate au fost ocupate de soldați; asemenea s'au făcut numeroase descinderi, perchișiții și confiscări. Acum liniștea e deplină; totuși paza autorităților urmăzează a fi riguroasă.

Saraffoff și Armenii. „Correspondenz Bureau“ află din Constantinopol, că Boris Saraffoff e în tratări cu comitetul revoluționar armean, ca să aibă ajutorul acestuia în mișcările din Macedonia.

Defraudantul Kecskeméthy în Newyork. Un chelner originar din Sarmaria scrie, că a vădit pe defraudantul Kecskeméthy, despre care de 4 luni nu s'a mai auzit nimic, în cafeneaua „Liberty“, unde petrecea foarte bine ascultând muzica lui Oláh Pali. Numitul chelner a trimis prietenului și un număr dintr-un diar german din Newyork, care publică portretul lui Kecskeméthy.

O misiune americană la Vatican. Diarului „Figaro“ din Paris i-se scrie din Washington: Se știe, că Casa Albă a anunțat sfântului Scaun trimiterea unei legățiimii estra-ordinare pentru regularizarea ces-tionilor religioase. „Comisiunea diplomatică“ — această este expresiunea consacrată — se compune din d-l Taft, Monseniul O'Gorman, d-l Smith și un atașat militar. Șeful misiunii este primul juriconsult din America. Numit președinte al comisiunii de cinci, în insulele Philippine, apoi guvernator civil, d-l Taft și-a împlinit oficiul cu o rară pătrundere. În rapoartele sale adresate președintelui, tot-deuna a accentuat necesitatea unei înțelegeri cu Roma, ca început al pacificațiunii. Patriot fervent, neavând decât o singură grijă, mărirea patriei sale, Roosevelt îi urmăzează sfaturile trimițând la papa o ambasadă socială. Cancelarul eclesiastic este episcopul O'Gorman din Sioux Falls, fost profesor de filosofia istoriei la universitatea din Washington. El cunoșce tot atât de bine Vaticanul ca și Casa albă. D-l Smith este de asemenea jurist și înalt magistrat în Manila.

Despre Miss Stone scrie un diar din Viena următoarele: Misionara americană asigură, că în captivitate i-a mers foarte bine. Tôtă ierna a avut locuință caldă și hrană bună, la sărbători i-se dădea friptură de gâscă. În general ea avea toate înlesnirile posibile, chiar și jurnalele americane le primia foarte regulat. De asemenea primia ori-ce corespondență prin „posta bandiților“. Copilul domnei Zilca, născut în captivitate, le alunga urfutul. Când societatea făcea excursiuni (se înțelege, nu de plăcere, ci pentru a-se ascunde la locuri mai sigure), damele îmbrăcau costum național de care poartă femeile Cuțo-Vlăhilor, în același timp li-se legau ochii, ca să nu se pôtă orienta. Miss Stone are de gând să țină conferențe publice în America pentru scopuri filantropice. În aceste conferințe își va descrie captivitatea.

Emigranți întorși. „Tägl. Rundschau“ scrie, că dăilele acestea au sosit prin Hamburg la Berlin 500 de emigranți, cari înainte cu mai mulți ani se stabiliseră în America centrală, venind din Rusia și Austro-Ungaria. Ei n'au putut să-și câștige plina de tôte dăilele în noul continent și au fost veseli, că au avut banii de drum, și să se pôtă întorče éráși în vechea lor patrie.

Școala preparatöre a societății filarmonice din Brașov a dat dăilele acestea o

repetiție generală sub dirigența d-lui Max Krause. Școala acésta a făcut în scurt timp frumoșe progrese. Elevii se împart la violin prim și secund și câți-va la flaut. Este reprezentată și oboe. Allegretul și menuett-ul simfoniei militare au fost bine studiate și au făcut cea mai bună impresie. Președintele societății filarmonice și-a exprimat recunoștința față cu dirigentul, a accentuat importanța școlei preparatöre și a îndemnat pe elevi la muncă sîrguitöre.

Rectificare. În bilanțul societății pe acțiuni „Furnica“ din Făgăraș, publicat în nr. 53 (p. 4) al fôiei nôtre, s'a strecurat o eröre, — și anume, la contul profitului și perderilor, în „Debit“ suma s'a tipărit greșit: 104.937,68, în loc de 103.937,68.

Teatru german. Măne Joi se va reprezenta comedia „Flachsmann als Erzieher“ în 3 acte, de Otto Ernst, cu d-l Albert Heine distinsul artist dela Viena.

Adunarea generală a „Albinei“.

Sâmbătă, în 22 Martie n. — serie „Tel. Rom.“ — și-a ținut „Albina“, institut de credit și economii în Sibiu, adunarea generală ordinară, care a decurs în cea mai bună ordine, primindu-se întru tôte propunerile direcțiunii.

Au luat parte la adunare 49 de acționari, cari reprezentau 1944 acțiuni, cu 390 de voturi. Presidată a fost adunarea generală de d-l Iosif Sterca Șuluțu, președintele direcțiunii, care a numit notariu pe d-l Dr. Nicolae Vecerdea, ér verificător ai procesului verbal pe d-nii Nic. Togan și Dr. E. Cristea.

Pentru îndeplinirea celor două locuri vacante în direcțiune, în urmașirei după vechime a domnilor Dr. Iancu Meșianu și Ioan Popa, s'a făcut votare secretă, care a dat următorul rezultat: Dr. Iancu Meșianu 364 voturi, Ioan Popa 66 și Dr. I. Beu 273 voturi. Restul voturilor s'a împărțit între mai mulți candidați.

Președintele comunicând rezultatul votării, declară aleși în consiliul de direcțiune al „Albinei“, cu mandat primit pe șese ani, pe domnii Dr. Iancu Meșianu și Dr. I. Beu.

Adunarea generală, primind propunerea direcțiunii, a dispus, ca distribuirea sumei destinate pentru scopuri culturale și de binefacere să se facă în modul următor:

Mesei studenților 6000 cor., „Asociațiunii pentru lit. rom. și cultura poporului român“ 2000 cor., Școlei reuniunii femeilor române din Sibiu 600 cor., Internatului Reuniunii femeilor române din Brașov 400 cor., Asociațiunii pentru sprijinirea sodalilor etc. din Brașov 400 cor., Societății „România Jună“ Viena 200 cor., Societății „Petru Maior“ Budapesta 200 cor., Alumneului din Timișoara 200 cor., Fundațiunii „Zsiga“ Beiuș 200 cor., Internatului gr. or. din Beiuș 200 cor., Studenților morboși din Brașov 200 cor., Studenților mizeri din Blăși 200 cor., Fundațiunii studenților din Brad 200 cor., Reuniunii române de muzică din Sibiu 200 cor., Reuniunii de muzică din Brașov 200 cor., Reuniunii de agricultură din Sibiu 200 cor., Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Sibiu 200 cor., Reuniunii pentru înfrumșetarea orașului Brașov 100 cor., Reuniunii igienice din Sibiu 100 cor., Gremiului comercial 100 cor., La dispozițiunea direcțiunii 1400 cor. Total 13.5000.

Procesul Caragiale-Caion.

Luni a venit înaintea Curței cu jurați de Ilfov procesul de calomnie prin presă intentat de d-l I. L. Caragiale lui C. A. Ionescu-Caion și lui Th. M. Stoenscu.

Președeză d-l Flaișten, asistat de d-nii Balș și Pherekyde. Fotoliul ministerului public este ocupat de d-l procuror Mumuianu.

D-l președinte dă cetire unei petiții și unui certificat din partea lui C. A. Ionescu-Caion, prin care acesta cere amânarea procesului, pretextând că e bolnav.

Pe banca acuzărei se află deci numai d-l T. M. Stoenscu.

Partea civilă se opune la amânarea procesului pe motiv, că ceea-ce va fi dovedit se pôte face și fără prezența acusatului Caion. Noi, dice partea civilă, am adus opera lui Tolstoi, „Puterea Intunecului“, tradusă și legalisată de ministerul de esterne, ast-fel că Curtea va puté aprecia, decă Caragiale a plagiat séu nu după autorul rus.

Apărătorul lui Stoenscu cere și d-sa să se judece procesul și declară în același timp, că clientul séu a regretat imediat cele publicate de Caion contra lui Caragiale în „Revista Literară“.

D-l procuror lasă la aprecierea Curței de a judeca séu amâna procesul.

Curtea hotărăsece să se procedă la judecarea procesului.

Partea civilă cere scôterea din cauză a d-lui T. M. Stoenscu. decă acesta va face o declarație francă, că regretă de tot ceea-ce s'a imputat lui Caragiale.

D-l T. M. Stoenscu răspunde, că are cea mai mare stimă pentru d-l Caragiale și regretă din suflet calomniile aduse talentatului nostru scriitor.

Curtea având în vedere aceste declarații, scôte din proces pe Stoenscu.

Deóre-ce singurul inculpat C. A. Ionescu-Caion este absent, procesul se judecă fără jurați.

Se dă cuvântul părții civile.

D-l B. Delavrancea spune mai întâiu, că decă Caion ar fi făcut pur și simplu hoț pe Caragiale, acesta l'ar fi ertat. Dér perversitatea lui Caion a fost așa de mare, încât acesta a mers până a comite un fals pentru a compromite reputația de eminent scriitor a lui Caragiale.

După aceea, d. Delavrancea analizează drama „Năpasta“ de Caragiale și „Puterea Intunecului“ de Tolstoi și arată, că teza din aceste două opere este cu totul contrarie una alteia. Ia pe rând personagiile din cele două opere, le examinează cu deamănuntul și dovedesece, că nu există nici o asemănare în rolurile lor.

Trece apoi la a doua calomnie, ces-tia plagiatului din Kemeny. Dovedesece cu acte, că nu există nici un dramaturg cu numele de Kemeny, și că nu există nici o operă unгурescă cu titlul „Nenorocul“.

Oratorul spune, că acesta nu e primul fals, pe care îl comite Caion. Arată, că la acesta e o manie de-a falsifica diferite documente, precum este „un fragment de document“ publicat în „Noua Revistă Română“, privitore la o luptă a lui Mircea-Vodă cu Turcii — fragment, care este o curată falsificare.

Incheie apoi, întrebându-se, ce s'ar fi putut crede pentru un scriitor, care este fala țării, decă el n'ar fi fost în posibilitate de-a dovedi falsul lui Caion.

Lasă la aprecierea Curței pedepsă pe care trebuie să o dea lui Caion, ér în ceea-ce privesce despăgubirile civile, le menține la 20.000 lei.

D-l P. Grădișteanu rógă Curtea să dea o pedepsă bine meritată lui Caion, pentru-ca să serve de exemplu tineretului nostru, care ar puté căde pe această periculôsă pantă a calomniei și a falsului.

D-l procuror Mumuianu spune, că se abuzază adesea de libertatea presei. Incontestabil avem o presă seriôsă și cinstită, dér sunt și diare și diariști, cari nu coréspund de loc înaltei misiuni și cari compromit și pe cei cinștiți.

D-sa spune, că gloria lui Caragiale a eșit mai luminôsă din acésta calomnie.

* * *

La ôrele 3 Curtea întră în deliberare.

După 15 minute Curtea reintră în ședință și aduce o sentință, prin care condamnă pe C. A. Ionescu-Caion la 3 luni închisóre corecțională, 500 Lei amendă și 10.000 Lei despăgubiri civile.

Sentința este dată cu drept de opoziție în termen de 15 zile.

Dare de sémă și mulțamită publică.

La serata dansată aranjată de tinerimea universitară română din Cluși în 6 Martie a. c. st. n. au binevoit a participa și a contribui următorii domni:

Iuliu Coroian adv., Dr. Ioan Vajda-Voevod cand. adv., câte 30 cor.; Vasile Hosszu jude la tabla reg. Cluși Dr. Gerasim adv. Aiud, Iacob Căpușan notar Dretea, Blasiu maior Cluși, Dr. Alesandru Vajda-Voevod medic Olpret, Valer Pop preot Mănăștur câte 20 cor., Dr. Ștefan Morariu adv. Cluși 15 cor., fam. Dărăban Fechetu 14 cor., Dr. George Ilie adv. Cluși, Vasile Ranta-Buticescu jude reg. pens. Cluși, Dr. Victor Poruți cand. adv. Cluși, Leontin Pop jude reg. pens. Cluși, Vasile Indre adv. Cluși, Alesandru Nemeș jude reg. pens. Dêrgia, Grigore Crișan Cluși, Petru Ciurtin Cluși, Vasile Vețcan mare, Ioan Pop of. la tren Cluși, Dr. Eugen Pătaceanu adv. Turda câte 10 cor.

Nicolae Căciulă contabil Cluși, fam. Trif. Kunszentmárton câte 7 cor., Dr. Victor Bontescu cand. adv. Hațeg, Anton Mădeal secr. de bancă Cluși, Vasile Metea Lona, Nicolae Tincu preot în Ghirelt câte 6 cor., D-na Véd. Bohățel Cluși, Eugen Marinescu inginer Cluși, D-na Ana Cătean Bistrița, Ioan Pop preot Gilău, Vasiliu Pop casar Cluși, Dr. V. Romonțai adv. Gherla, Silvestru Moldovan redactor Sibiu, Popist maior Cluși câte 5 cor., Tiberius Brediceanu cand. adv. Lugoș, Victor Bugner cand. adv. Cluși, Anton Pop comerciant Cluși, Justin Ardelean redactor Oradea-Mare, Goglia colonel Cluși D-na Véd.-Pavel Cluși câte 4 cor., Demetriu Pop prot. Castrens Cluși, Alesandru Pop cand. adv., Constantin Căciula comptabil, Dimitrie Cuzman, Vasile Toșa, Eugen Mezei rig. med. Budapesta câte 3 cor., Hacman locotenent și următorii tineri universitari și rigorosanți: Eugen Pantea, George Pavel, Valer Pop, Cornel Crăciunescu, Alesandru Bogya, Ioan Mezin, Nicolaie Proștean, Vasile Lazar, Laurent Florantin, Aurel Ciato, Ioan Muste, Valer Muste, Eugen Muntean, Melețiu Corușan, Alesandru Anca, Emil Negruț, Coriolan Nedelcu, Cornel Ordaș, Constantin Ignea, Augustin Caliani, Samuil Pipoș, Desideriu Merșă câte 2 cor., Aurel Oprea rig. în drept, Cornel Roșescu câte 1 cor.

Au mai bine voit a contribui fără a participa însă, încă următorii domni: Vasile Almășan adv. Cluși 20 cor., Emeric Pop adv. Cluși, Vasile Podôba director de bancă Cluși, Dr. Vasile Hossu canonic Blăși, Dr. Zosim Chirtop adv. Cămpeni, Basiliu Bașiota jude reg. pens. Abrud, fam. Antal Beiuș, Dr. Dimitrie Radu episcop Lugoș, Gavril Karșai proprietar Cluși câte 10 cor., Ioan Moldovan protopop Catina 6 cor., N. N. Cluși, D-na Elena Hosszu Cluși, Dr. Camil Velican cand. adv. Alba-Iulia, Teodor Iacoban locote. Cluși, Aurel Poruți preot Desmir câte 5 cor., George Șiuta preot Moftin, Emil Pop preot S. Feneș câte 4 cor., D-na Véd. Szilăși Cluși, Ioan Mihalca preot Agheires, George Pteancu inv. Carei, Vasile Száltekei preot Bardoș, Ioan Micușan preot, Ioan Goia, Grigoriu Borza, Ana Bangur Cluși câte 2 cor.,

S'au încasat total așa-dér 652 cor., din care sumă substrăgându-se spesele de 273 cor. 30 bani, avute cu aranjarea petrecerei, restul e 378 cor. 70 bani. Acest venit curat s'a și predat deja curatoratului competent, ca să se adaugă fondului pentru edificarea unei biserici gr. cat. române în Cluși, pentru care scop a fost destinat. După închiarea acestui raport ulterior au mai sosit dele D-na Elena Boer m. Rössler, Lechința-de-Murș 10 cor.

În fine numai o plăcută datorință-mi împlinesc, când în numele comitetului aranjator față de binevoitorii participanți și marimonioși contribuți și pe această cale viu a da expresiunea mulțamitei și recunoștinței nôtre cele mai profunde.

Cluși, la 14 Martie 1902.

Ales. C. Pteancu
cand. de prof.

ULTIME SCIRI.

București, 25 Martie. După terminarea tunerariilor principesei de Wied, mama Reginei României, ce se vor face Joi, Regele Carol însoțit de fratele séu și principesa de Hohenzollern va pleca la Viena spre a-se întâlni acolo cu regina și spre a pleca cu toții la Abbazia, unde vor petrece sărbătorile Pascilor catolice.

Haga, 25 Martie. Tôte semnele arată, că regele Eduard voesece încetarea rășboiului. Călătoria lui Wolseley stă în legătură cu dorința acésta.

„Schalk-Burgher, Dewett și Botha“ se vor consulta asupra modalităților garantărei deplinei independențe ca preț al păcii. Decă Anglia va primi condiția acésta, Buriu îi vor ceda rășia de pământ, ce se estinde dela granița țării până la Kimberley. În schimb ei cer revisuirea convenției din Volksrust și pe basa ei vor pre-tinde anectarea țării Zulușilor la republica lor.

Buriu dispun ađi de 35.000 ômenii sub arme.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,**

se pot procura următoarele cărți:

(La cărțile aici înșirate este a se mai adăuga pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

Cărți de rugăciuni și predici.

Anghira Mântuirii, cântăceală de rugăciuni și de cântări pentru mângăierea sufletescă *Ediț. IV. corectată.* Gherla. Prețul unui es. în păreți tari colorați 70 bani. (+ 10 b. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate trebuințele vieții. *Edițiunea IV.* Gherla. Conține peste 343 pag. Legată costă 1 cor. (+ 10 b. porto.)

Micul mărgăritar sufletesc, cântăceală de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copii și mărișorii. Legată costă 44 bani (+ 5 b. porto.)

Carte de rugăciuni, cereri și laude naru onorei Preacuratei Fecioarei Maria pentru folosul și mângăierea sufletelor. Prețul legat 40 bani (+ 5 b. porto.)

Cuvântări bisericăse scrise de Ioan Papiu Tom. III Preț. 3 cor. pl. 20 b.

Cuvântări bisericăse de Ioan Papiu: tomul I, III și IV cuprinde cuvântări bisericăse acomodată pentru ori-ce timp; și pentru toate sărbătorile de peste an. Pe lângă predică, se mai află în text câte-o instructivă notiță istorică privitoare la însemnătatea diferitelor sărbători. Fiă-care tom separat costă 3 cor. (pl. 10 b. porto)

Predici pe toate Duminecile și sărbătorile de peste an, Vol. I. de *Em. Elefterescu*, cunoscut atât de bine în cercurile românești din numărósle sale scrieri. Are 250 pag. Prețul cor. 3 (+ 20 b. por.)

Predici pentru Duminecile de peste an, compuse după catechismul lui Decharbe, de *V. Christe*. Conține predică dela Dumineca XI după Rosalii până la Dumineca Vameșului. Prețul cor. 1.60 (prin postă cor. 1.70.)

Cuvântări funebre și tertăciuni pentru diferite cazuri de mörte, de Ioan Papiu Preț. 3 cor. pl. 30 b.

Cuvântări bisericăse pre sărbătorile de pröste au scrise de Ioan Papiu. Preț. 3 cor. pl. 30 b. porto.

Cuvântări funebre și tertăciuni pentru diferite cazuri de mörte, întocmite de *Ioan Papiu*. Conțin vre-o 400 pag. Prețul 3 cor. (+ 20 b. porto.)

Scrieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de *Dr. George Maior*, profesor de agricultură la școala superiöră dela Ferăströu și la Seminarul Nifou Metropolit din Bucuresci. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, sėu Agricultura generală. 34 cöle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al Romăniei cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 coröne.

Vol. II **Fitotechnia**, sėu cultura specială a plantelor, 38 cöle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă 8 coröne.

Vol. III **Zootechnia**, sėu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăuăr și lăptăria, 49 cöle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 coröne.

Vol. IV **Economia Rurală**, sėu organizațiunea și administrarea moșilor mari și mici. Costă 8 coröne.

Cartea d lui prof. Maior se deosebesc esențial de lucrările de acest fel apărute până acum în limba și literatura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba noastră, care tratăză toate cestiunile cele mai mari ca și pe cele mici privitoare la agricultura română din toate țările locuite de Români, pe baza progreselor actuale ale științei și tehnicii agricole moderne. Ea ia serios concurența cu cele mai bune lucrări apărute până acum în limbile culte: germană, franceză, etc.

Economia pentru școalele populare compusă de Teodor Roșiu, învățător la școala pri cipală română din Lăpușul Unguresc. Edițiunea a doua. Prețul 60 b. pl. 5 b. Porto.

Despre influința împrejurărilor asupra acțiunilor și depinderilor animalelor de Lamarek, cu un studiu asupra lui Lamarek de Panaite Iosin. Prețul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărăc în țără săracă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 25 Martie n. 1902

Renta ung. de aur 4%	119.85
Renta de coröne ung. 4%	97.50
Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.25
Impr. cail. fer. ung. în argint 4 1/2%	100.60
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	120.20
Bonuri rurale ungare 4%	97.20
Bonuri rurale croate-slavone	97.—
Impr. ung. cu premii	201.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	104.—
Renta de argint austr.	101.70
Renta de hărtie austr.	101.55
Renta de aur austr.	120.70
Losuri din 1860.	154.—
Acții de-ale Băncei austro-ungară	16 13
Acții de-ale Băncei ung. de credit	709.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit	697.50
Napoleondori	19.11
Mărci imperiale germane	117.32 1/2
London vista	240.12 1/2
Paris vista	95.45
Rente de coröne austr. 4%	99.30
Note italiene	93.30

Cursul pieței Brașov.

Din 26 Martie n. 1902.

Bancnota rom. Cump.	18.98	Vend.	19.02
Argint român.	18.40	„	18.44
Napoleond'ori.	19.—	„	19.10
Galbeni	11.30	„	11.40
Ruble Rusești	126.—	„	127.—
Mărci germane	58.50	„	—
Lire turcesci	10.72	„	—
Seris. fone. Albina 5%	100.—	„	101.—

Băile calde

la Baia „Flora“

se vor deschide în 23 Martie st. n. n. n. Cabinele încălzite. Prețul unei băi calde 30 cr. Ioan I. Perșinariu.

PUBLICAȚIUNE

MUNȚII: Moșa, Grohotișul și Vornicul proprietățile

Excelenței Sale George Gr. Cantacuzino din Județul Prahova, Romănia, se arăndăză de pașune, cu începerea dela 28 aprilie 1902 st. v.

Amatorii pentru acești munți se vor adresa, D-lui

V. Lochian

prin Gara Baicoi, Măgureni-Părăsa Poșta Filipești.

Nr. 58—902.

Concurs.

La zidirea frontariului bisericeii gr. cat. din Velcheriü se escrie concurs de licitare minuen-dă, ce se va ține în 31 Martie a. c. st. n. la 10 öre înainte de amedü

Prețul strigărei 4373 cor. 54 fil.

Doritorii concurenți suat datorii a depune 10% ca cautiune înainte de începerea licitațiunei în bani gata, ori în hărtii de valöre austr.-ungară. Cu rezervarea dreptului de a alege dintre licitanți pre ori carele, fără de a lua în considerare pre cel mai ieftin licitante.

Planul, preliminarul și condițiunile de licitare se pot vedé în cancelaria parochială din Velcheriü, înainte de licitare în ori-ce timp.

Velcheriü, în 24 Martie 1902.

Curatoratul bisericesc gr. cat. din Velcheriü. 1—3.(469)

Deschidere de fabrică!

Am onöre a aduce la cunoscința On. public, că

FABRICA DE MAȘINI,

care opt ani am avut-o în Kézdi-Vásárhely, acum în mod considerabil lărgită, am strămutat-o

în Brașov Strada gării nr. 54

(în partea Villei Stenner) lângă vamă.

Lucrez mașini: pentru fabricii de ferestreu, fabricii de spirit, mori, arangiamenturi de băi, mașini pentru economie de câmp, precum și Cazane, iute prompt și cu prețuri ieftine.

Mă rog de sprijinul On. public

cu totă stima

Szombat Samu.

5—10 (152)

Antreprize de pompe funebre

E. Tutsek.

Brașov. Strada Porții Nr. 12.

(Lipit de depoul de ghetă al D-nului I. Săbădeanu.)

Recomandă Onor. public la casuri de mörte, aședămăntul sėu de înmormântare bogat asortat în cari toate obiectele, atât scemele mai de rënd, cât și cele mai fine, se pot că-pata cu prețuri ieftine.

Comune și depou de sieriuri de metal ce se pot închide hermetic, din prima fabrică din Viena

Fabricarea propriă a tuturor sieriurilor de lemn, de metal și imitațiuni de metal și de lemn de stejăru.

Depou de canuni pentru monumente și plantici cu prețurile cele mai moderate.

Representanța de monumente de marmură, care funebre proprii cu 2 și cu 4 cai, precum și un car funebru vėnet, pentru copii, precum și stocii.

Comande intrăgi se escriuă prompt și ieftin, iar acupri ni și transportări de mörți în străinătate.

La casuri de mörte a se adresa la

E. Tutsek.

2—*

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru Romănia și străinătate:	
Pe trei luni	6 cor.	Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	12 „	Pe șese luni	20 „
Pe un an	24 „	Pe un an	40 „

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Pentru Austro-Ungaria:		Pentru Romănia și străinătate:	
Pe an	4 cor.	Pe an	8 fr.
Pe șese luni	2 „	Pe șese luni	4 „
Pe trei luni	1 „	Pe trei luni	2 „

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrațiunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciurcu și la Lremias Nepoții.